

Bryssel den 17 oktober 2023
(OR. en)

14285/23

CLIMA 483
ENV 1139
ONU 80
DEVGEN 182
ECOFIN 1054
ENER 551
FORETS 155
MAR 126
AVIATION 192

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 13842/23

Ärende: Förberedelser inför den 28:e partskonferensen (COP28) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) (Dubai, 30 november–12 december 2023)
- Rådets slutsatser

För delegationerna bifogas rådets slutsatser i ovannämnda ärende, vilka godkändes av rådet vid dess 3973:e möte den 16 oktober 2023.

**Förberedelser inför den 28:e partskonferensen (COP28) för Förenta nationernas
ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC)**

(Dubai, 30 november–12 december 2023)

– Rådets slutsatser –

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

AKUTA KLIMATÅTGÄRDER

1. UTTRYCKER SIN DJUPA ORO över att de observerade konsekvenserna av klimatförändringarna, däribland alltifrån torka till översvämningar, skogsbränder och värmeböljor, fortsätter att öka i hela världen med rekordstora extremer som påverkar samhällen på alla kontinenter mot bakgrund av rekordhöga nivåer av växthusgasutsläpp, KONSTATERAR vidare med oro den tilltagande påverkan i mycket sårbara områden, såsom bland annat kust- och bergsområden samt polarområden och BETONAR mot denna bakgrund det ytterst brådskande behovet av att stärka de globala insatserna för att ta itu med klimatkrisen genom att avsevärt påskynda alla länders globala minskningar av växthusgasutsläppen och genom anpassningsåtgärder och hållbar utveckling, vilket är det enda sättet att hantera klimatförändringarna och säkerställa en bättre levnadsstandard och ett större välstånd för människor i hela världen, samtidigt som naturen och ekosystemen skyddas,
2. VÄLKOMNAR antagandet av den sammanfattande rapporten om den sjätte utvärderingsrapporten från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) och UPPREPAR sin stora uppskattning för det arbete som IPCC utfört inom ramen för sin sjätte utvärderingscykel samt UNDERSTRYKER den politiska relevansen av dess bedömningar av möjliga lösningar för åtgärder,

3. ERINRAR med oro om de viktigaste slutsatserna i den sammanfattande rapporten, bland annat i) att omfattningen av de förändringar i klimatsystemet som orsakas av antropogena utsläpp saknar motstycke i mänsklighetens historia, ii) att de klimatförändringar som orsakas av människan ökar frekvensen, storleken, den rumsliga utbredningen och varaktigheten av extrema väderhändelser i alla regioner i världen, iii) att det trots framsteg i planeringen och genomförandet av anpassningen finns luckor och begränsningar i anpassningen, och iv) att de nationellt fastställda bidragen tillsammans för närvarande inte på långa vägar är tillräckliga för att hålla gränsen på 1,5 °C inom räckhåll under 2000-talet, samtidigt som det betonas att genomförbara, effektiva och billiga anpassnings- och begränsningsalternativ redan finns tillgängliga,
4. NOTERAR med stor oro slutsatserna i Meteorologiska världsorganisationens senaste rapport *Global to Decadal Climate Update*, där man pekar på rekordnivåer i de globala temperaturerna under de kommande fem åren och uppskattar att den årliga genomsnittliga globala temperaturen nära markytan mellan 2023 och 2027 med 66 % sannolikhet kommer att vara mer än 1,5 °C över förindustriella nivåer under minst ett år,
5. UNDERSTRYKER att klimatförändringarna är en del av en ömsesidigt förstärkande tredubbel världsomspännande kris som inbegriper förlust av biologisk mångfald och föroreningar och EFTERLYSER lösningar som har potential att hantera flera kriser samtidigt, däribland naturbaserade lösningar,
6. UPPMANAR i detta sammanhang ENTRÄGET till ökade globala åtgärder och ambitioner under detta kritiska årtionde, i linje med IPCC:s rapporter; för att begränsa uppvärmningen till omkring 1,5 °C krävs att de globala växthusgasutsläppen når en topp senast före 2025 och minskas med 43 % fram till 2030 och med 60 % senast 2035 jämfört med 2019,

7. FÖRDÖMER ånyo i starkast möjliga ordalag Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som inte endast är en allvarlig kränkning av internationell rätt och orsakar omfattande förluster av människoliv och negativa hälsoeffekter, inbegripet för civilbefolkningen, utan också medför direkta skador på naturen och en långsiktig miljöförstöring, innebär risker för kärnsäkerheten och fördröjer de åtgärder mot klimatförändringar som verkligen behövs och BETONAR att detta krig har allvarliga negativa sekundära effekter på energi- och livsmedelstryggheten, särskilt i det globala Syd, utöver att det undergräver den globala säkerheten och stabiliteten, och att världssamfundet på ett skyndsamt och beslutsamt sätt måste ta itu med detta,

HÖJDA INSATSER OCH AMBITIONER, FÖRBÄTTRADE MÖJLIGHETER SAMT STÄRKT STÖD

8. UPPREPAR inför COP28 att internationellt engagemang genom stark regelbaserad multilateralism har avgörande betydelse för att nå goda resultat när det gäller att hantera den globala utmaning som klimatförändringarna innebär,
9. FRAMHÅLLER de möjligheter som klimatåtgärder medför, inte bara för planeten och den globala ekonomin, bland annat i form av investerings- och finansieringsmöjligheter, konkurrenskraft, innovation, jobbskapande och ekonomisk tillväxt, utan även för människorna, i form av bättre levnadsstandard och hälsa, anständigt arbete, hållbara livsmedelssystem och överkomliga energipriser,

10. ÄR MEDVETET OM att parterna, när de vidtar åtgärder för att motverka klimatförändringar, bör respektera, främja och beakta sina respektive skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter, rätten till hälsa, rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö, rättigheterna för urbefolkningar i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter, lokala samhällen, migranter, barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning och personer i utsatta situationer, liksom jämställdheten mellan kvinnor och män, kvinnors och flickors egenmakt samt rättvisa mellan generationer, BETONAR att offentligt och inkluderande deltagande, engagemang och tillgång till information, inbegripet för det civila samhället och olika berörda parter, är avgörande för att främja social rättvisa, lika behandling och inkludering i den globala omställningen till klimatneutralitet, UPPREPAR att EU står fast vid dessa värden och ÄR i detta sammanhang MEDVETET OM det arbete som utförs av den särskilda rapportören för främjande av och skydd för mänskliga rättigheter i samband med klimatförändringarna,
11. UNDERSTRYKER att de nationellt fastställda bidragen och uppdateringarna och genomförandet av dem, såsom framgår av IPCC-rapporterna, sammantaget fortfarande är långt ifrån tillräckliga för att hålla målet på 1,5 °C inom räckhåll och FRAMHÅLLER med stor oro att den globala ambitionen måste öka avsevärt i linje med Parisavtalet,
12. ERINRAR OM att alla parter har uppmanats att se över och skärpa 2030-målen i sina nationellt fastställda bidrag samt att vid behov offentliggöra eller uppdatera sina långsiktiga strategier för utveckling mot låga växthusgasutsläpp (*långsiktiga strategier*) för att anpassa dem till Parisavtalets temperaturmål i god tid före COP28; dessa bör omfatta alla växthusgaser och sektorer och stödjas av konkreta strategier och åtgärder för genomförandet,

13. ERKÄNNER i detta sammanhang den avgörande roll som alla större ekonomier spelar när det gäller att begränsa ökningen av den globala temperaturen under detta kritiska årtionde och under de följande årtiondena, UNDERSTRYKER att varje större ekonomi bör ha höjt ambitionsnivån för sina nationellt fastställda bidrag avsevärt sedan Parisavtalet antogs, redan nått den högsta nivån för sina växthusgasutsläpp eller meddelat att den kommer att göra det senast 2025 och inbegripit absoluta minskningsmål för hela ekonomin som omfattar alla växthusgaser i sina nationellt fastställda bidrag och UNDERSTRYKER också att större ekonomier bör ha lagt fram eller uppdaterat sina långsiktiga strategier, inbegripet ett mål om att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser så snart som möjligt och senast 2050, i linje med sina uppdaterade nationellt fastställda bidrag och uppnåendet av målet på 1,5 °C,
14. UNDERSTRYKER att övergången till en klimatneutral ekonomi i linje med målet på 1,5 °C kommer att kräva en global utfasning av fossila bränslen utan utsläppsminskande åtgärder och en topp i förbrukningen av dem redan under detta årtionde för att åstadkomma de nödvändiga begränsningsåtgärder som IPCC angett, UNDERSTRYKER i detta sammanhang vikten av att energisektorn till övervägande del är fri från fossila bränslen i god tid före 2050 och vikten av att eftersträva ett helt eller till övervägande del koldioxidfritt globalt energisystem under 2030-talet, utan utrymme för ny kolkraft, eftersom kostnadseffektiva åtgärder för nollutsläpp redan finns allmänt tillgängliga inom den sektorn, vilket ger många fördelar, bland annat för hållbar utveckling, människors hälsa och luftkvaliteten, skapandet av arbetstillfällen samt energitryggheten, UNDERSTRYKER vidare att utsläppsminskningsteknik som inte avsevärt skadar miljön finns i begränsad omfattning och ska användas för att minska utsläppen främst från sektorer där det är svårt att minska utsläppen, och att teknik för upptag ska bidra till globala negativa utsläpp, BETONAR att sådan teknik inte bör användas för att fördröja klimatåtgärder i sektorer där genomförbara, effektiva och kostnadseffektiva begränsningsalternativ finns tillgängliga, särskilt under detta kritiska årtionde, EFTERLYSER en utfasning snarast möjligt av subventioner till fossila bränslen som inte avser energifattigdom eller en rättvis omställning, och UPPMUNTRAR arbetet för att enas om globala mål som är förenliga med målet på 1,5 °C till 2030 och mål för att snabbt öka energieffektiviteten och påskynda förnybar energi,

15. EFTERLYSER därför globala åtgärder för en tredubbling av installerad kapacitet för förnybar energi till 11 TW och en fördubbling av takten för energieffektivitetsförbättringar fram till 2030, med respekt för varje lands nationella energimix; dessa mål måste gå hand i hand med energibesparingar och den utfasning av produktion och konsumtion av energi från fossila bränslen som ska antas vid COP28, samtidigt som man samarbetar med utvecklingsländerna, bland annat genom kapacitetsuppbyggnad och tekniskt och ekonomiskt stöd från alla källor, för att ta itu med utmaningarna med omställningen och säkra fördelarna med denna omställning, bland annat med avseende på energitillgång och energitrygghet,
16. FRAMHÅLLER IPCC:s slutsatser från dess sjätte utvärderingscykel att de nödvändiga energirelaterade begränsningsåtgärderna bör åtföljas av materialrelaterade åtgärder, såsom materialeffektivitet och cirkulär ekonomi,
17. VÄLKOMNAR överenskommelsen om de viktigaste delarna av den nödvändiga rättsliga ram som föreslås i 55 %-paketet som kommer att göra det möjligt för Europeiska unionen att genomföra sitt nationellt fastställda bidrag och minska sina nettoutsläpp av växthusgaser med minst 55 % fram till 2030 jämfört med 1990 års nivåer, och att uppnå klimatneutralitet senast 2050 samt sträva efter att uppnå negativa utsläpp därefter och NOTERAR att 55 %-paketet enligt kommissionens uppskattningar, när det genomförts fullt ut, kan göra det möjligt för EU och dess medlemsstater att överträffa EU:s inhemska nettominskningsmål för växthusgaser på minst 55 % jämfört med 1990 års nivåer fram till 2030,
18. VÄLKOMNAR inlämnandet till UNFCCC av en uppdatering av Europeiska unionens och dess medlemsstaters nationellt fastställda bidrag som återspeglar de viktigaste delarna av 55 %-paketet i den information som krävs för tydlighet, transparens och förståelse, i linje med de beslut som fattades vid COP26 och COP27 för att ta itu med det brådskande behovet av att agera under detta årtionde,

19. PÅPEKAR att EU kommer att fastställa sitt nästa klimatmål i enlighet med den europeiska klimatlagen, ERINRAR OM att Europeiska kommissionen i detta syfte inom sex månader efter den första globala översynen vid behov och på grundval av en detaljerad konsekvensbedömning kommer att lägga fram ett lagstiftningsförslag,
20. INSER att det blir allt viktigare för alla parter att öka sin anpassningsförmåga, bygga upp sin resiliens och minska sin sårbarhet för klimatförändringar, och UNDERSTRYKER den centrala betydelsen av övergripande, inkluderande och effektivt genomförda nationella strategier och planer för anpassning,
21. UNDERSTRYKER EU:s och dess medlemsstaters ökade insatser för att förebygga de risker som klimatförändringarna medför, både inom och utanför EU, vilket kommer till uttryck i alla medlemsstaters utformning och genomförande av strategier och planer för anpassning, integreringen av anpassning i relevant sektorspolitik inom EU samt förstärkningen av EU-uppdraget för anpassning och genomförandet av EU:s anpassningsstrategi och SER FRAM EMOT den europeiska klimatriskbedömningen (EUCRA), som kommer att stödja identifieringen av anpassningsrelaterade politiska prioriteringar i Europa och den politiska utvecklingen inom klimatkänsliga sektorer,
22. ERINRAR OM vikten av den internationella dimensionen i EU:s anpassningsstrategi och framhåller EU:s stöd för internationell klimatresiliens och klimatberedskap, utformningen av politik och incitament för att främja klimatresilienta investeringar och riktat stöd till partnerländer, särskilt för verksamhet som stöder genomförandet av de olika etapperna i anpassningspolitikcykeln (riskbedömning, planering, genomförande, övervakning, utvärdering och lärande),
23. UPPMANAR alla parter att göra större ansträngningar för att integrera klimatanpassning och klimatresiliens i relevanta och befintliga strategier, program och verksamheter inom alla relevanta sektorer, eftersom dessa insatser är avgörande för att motverka de växande hoten från klimatförändringarna,

24. FRAMHÅLLER att det kommer att vara avgörande att hålla den globala genomsnittliga temperaturökningen inom 1,5 °C för att förhindra, minimera och ta itu med framtida förluster och skador kopplade till klimatförändringarnas negativa effekter,
25. BETONAR att ingen motåtgärd ensam kommer att vara tillräcklig för att förhindra, minimera och ta itu med förluster och skador kopplade till klimatförändringarnas negativa effekter, NOTERAR i detta sammanhang att många länder, institutioner och berörda parter redan deltar i finansieringen av en mosaik av lösningar för att hantera förluster och skador, ÄR MEDVETET OM att de befintliga finansieringsarrangemangen måste stärkas för att bättre kunna hantera förluster och skador till följd av klimatförändringarnas negativa effekter och för att åtgärda de befintliga prioriterade luckorna i tillhandahållandet av åtgärder och stöd för att hantera förluster och skador och NOTERAR mot denna bakgrund bland annat potentialen hos de multilaterala utvecklingsbankerna och de internationella finansieringsinstitutionerna, inbegripet Världsbanksgruppen, Internationella valutafonden och Europeiska investeringsbanken, när det gäller att bidra till finansieringsarrangemang för att hantera förluster och skador,
26. BEKRÄFTAR EU:s helhjärtade stöd för FN:s generalsekreterares begäran om att livräddande system för tidig varning under de kommande fem åren ska uppnå universell täckning genom initiativet för klimatrisker och system för tidig varning och finansieringsmekanismen för systematisk observation samt V20/G7-initiativet *Global Shield Against Climate Risks* för att öka skyddet för utsatta människor och länder genom att tillhandahålla och underlätta betydligt mer och bättre, på förhand fastställd, finansiering mot katastrofer och ÅTAR SIG att stödja dessa insatser, bland annat genom att öka finansieringen och stärka försäkringen i samband med klimat- och katastrofrisker och göra dess globala arkitektur systematisk, sammanhängande och varaktig,
27. SER FRAM EMOT diskussionen om slutsatserna om klimatfinansiering vid mötet den 17 oktober 2023,

28. BEKRÄFTAR det kraftfulla åtagandet från EU och dess medlemsstater om att uppnå det gemensamma målet att fram till 2025 mobilisera 100 miljarder US-dollar inom ramen för meningsfulla begränsningsåtgärder och öppenhet i fråga om genomförandet, FÖRVÄNTAR SIG att detta mål kommer att uppnås under 2023, UPPMANAR MED KRAFT alla andra berörda länder att öka sina ansträngningar i detta avseende och UPPMANAR alla partner, från alla regioner, som är i stånd att göra detta, inbegripet regeringar, internationella finansieringsinstitutioner, enheter inom Förenta nationerna samt mellanstatliga organisationer och andra bilaterala och multilaterala institutioner, inbegripet icke-statliga organisationer och privata källor, att tillhandahålla ökat och ytterligare stöd till klimatåtgärder, bland annat när det gäller att hantera förluster och skador, och att identifiera nya och innovativa finansieringskällor, inbegripet från sektorn för fossila bränslen, för att stödja de mest sårbara länderna när det gäller att mildra och bygga upp motståndskraft mot klimatförändringarna,
29. VÄLKOMNAR resultatet av toppmötet om en ny global finansieringspakt, som kommer att bidra till att uppdatera det internationella finansieringssystemet och mobilisera ytterligare finansiella resurser för att bekämpa fattigdom och bättre ta itu med globala utmaningar som rör klimat och biologisk mångfald och NOTERAR resultatet av konferensen om påfyllnad av den gröna klimatfonden,

RESULTAT I DUBAI

30. UNDERSTRYKER vikten av att framgångsrikt slutföra den första globala översynen vid COP28 i Dubai, som stommen i Parisavtalets ambitionscykel, med ett ambitiöst och framåtblickande resultat som tydliggör olika vägar och möjligheter för en klimattålig och hållbar utveckling som håller gränsen på 1,5 °C inom räckhåll, inbegripet konkreta rekommendationer för förstärkta, välavvägda, omedelbara, omställningsfrämjande och ambitiösa åtgärder för begränsning och anpassning före och efter 2030 i alla system samt för en anpassning av de globala finansiella flödena till målen i Parisavtalet, PEKAR i detta sammanhang PÅ BEHOVET AV att resultatet av den första globala översynen ger sådana konkreta politiska signaler till parter och aktörer som inte är parter som kan driva åtgärder på fältet och stärka det internationella samarbetet och UPPMANAR alla parter, särskilt större ekonomier, att utarbeta och informera om långsiktiga strategier, inbegripet ett mål om att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser snarast möjligt, och senast 2050, och successiva utökade nationellt fastställda bidrag som ligger i linje med att hålla 1,5 °C inom räckhåll, inkludera utsläppsminskningmål för hela ekonomin som omfattar alla växthusgaser, UPPMANAR högnivåkommittén för den globala översynen att skapa politisk dynamik för ett framgångsrikt resultat av den första globala översynen inför och under CMA5 (femte partskonferensen i dess funktion som partsmöte för Parisavtalet) och VÄLKOMNAR resultaten av FN:s generalsekreterares klimatambitionstoppmöte,
31. VÄLKOMNAR lanseringen av arbetsprogrammet för begränsning, som syftar till att snabbt höja begränsningsambitionen och stärka begränsningsgenomförandet under detta kritiska årtionde, och valet av rättvis energiomställning som årets tema, EFTERLYSER att man inom arbetsprogrammet för begränsning samlar in god praxis och tillhandahåller genomförbara lösningar som kan göra det möjligt för alla parter att minska utsläppen från energisektorn, som har den största potentialen för utsläppsminskningar och ger mer kostnadseffektiva åtgärder, och som därför är bäst lämpad att bidra till en högre ambitionsnivå och ett ökat genomförande under detta kritiska årtionde, UPPMANAR ENTRÄGET den årliga rundabordskonferensen på hög nivå för ministrar om ambitionerna fram till 2030 att överväga dessa lösningar för att ge politiska impulser till deras genomförande på nationell nivå, och ett beaktande av dem i de nationellt fastställda bidragen i syfte att höja den globala ambitionsnivån, och UPPMANAR alla parter att vid COP28 fatta ett betydande och ambitiöst beslut om arbetsprogrammet för begränsning,

32. VÄLKOMNAR inrättandet av arbetsprogrammet för en rättvis omställning om olika vägar att uppnå målen i Parisavtalet, ÅTAR SIG att arbeta konstruktivt tillsammans med parterna för att fatta ett beslut om dess omfattning och utformning för övervägande och antagande vid CMA5 och EFTERLYSER ett människocentrerat arbetsprogram som inte får lämna någon utanför och som skapar ett utrymme där alla parter och aktörer som inte är parter kan samarbeta, tillhandahålla och utnyttja information om en rättvis omställning och därmed stärka sin kapacitet att genomföra en rättvis omställning inom landet på grundval av en meningsfull och effektiv social dialog och inkluderande deltagande av alla,
33. VÄLKOMNAR den berikande dialog som har förts inom ramen för Glasgow–Sharm el-Sheikh-arbetsprogrammet för det globala anpassningsmålet och som har underlättat utbyte av olika visioner och lärdomar om bästa praxis och erfarenheter som kan inspirera till fastställandet av gemensamma prioriteringar för globala åtgärder som stöder framstegen i riktning mot att genomföra och uppnå det globala anpassningsmålet, FRAMHÅLLER behovet av att säkerställa inkluderande, lokalt ägda och deltagandebaserade processer och att skydda de fattigaste och mest utsatta från klimatförändringar och BEKRÄFTAR EU:s kraftfulla åtagande att på ett konstruktivt sätt engagera sig för att nå en överenskommelse vid COP28 för att tillhandahålla en effektiv ram som med genomförbara mål stärker anpassningspolitikcykeln för vägledning i uppnåendet av det globala anpassningsmålet och översynen av de övergripande framsteg som gjorts för att nå det,
34. ERINRAR OM att klimatpakten från Glasgow uppmanar de parter som är utvecklade länder att minst fördubbla sitt kollektiva tillhandahållande av klimatfinansiering för anpassning till utvecklingsländerna från 2019 års nivåer senast 2025 i syfte att uppnå en balans mellan begränsning och anpassning vid tillhandahållandet av ökade finansiella resurser och UNDERSTRYKER EU:s åtagande att gå i bräschen för de kollektiva insatserna för att öka tillhandahållande och mobilisering av anpassningsfinansiering med särskilt fokus på fattiga och sårbara länder och samhällen, särskilt de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling,

35. BEKRÄFTAR PÅ NYTT EU:s fortsatta engagemang för en fullständig operationalisering av Santiago nätverket för att så snart som möjligt, genom att CMA5 väljer en värd för nätverkets sekretariat och en rådgivande nämnd, förhindra, minimera och ta itu med förluster och skador kopplade till klimatförändringarnas negativa effekter för att ytterligare stärka den globala samordningen i syfte att katalysera efterfrågestyrt tekniskt stöd från relevanta organisationer, organ, nätverk och experter för genomförandet av relevanta strategier, i utvecklingsländer som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas negativa effekter,
36. VÄLKOMNAR det arbete som utförs av UNFCCC:s sekretariat och övergångskommittén när det gäller operationaliseringen av de nya finansieringsarrangemangen, inbegripet en fond, för att hantera förluster och skador och maximera stödet från befintliga finansieringsarrangemang, i syfte att hantera förluster och skador i samband med klimatförändringarnas negativa effekter, SER FRAM EMOT en diskussion vid COP28 om rekommendationerna från övergångskommittén för förluster och skador, BEKRÄFTAR sitt åtagande att genomföra COP27-beslutet om nya finansieringsarrangemang, inbegripet en fond, för att bistå utvecklingsländer som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas negativa effekter, UNDERSTRYKER vikten av att se bortom traditionella indikatorer vid bedömningen av klimatrisker och sårbarheter, SER FRAM EMOT den fortsatta Glasgowdialogen mellan parterna, relevanta organisationer och berörda parter och UNDERSTRYKER att de nya finansieringsarrangemangen, inbegripet en fond, bör baseras på de identifierade prioriterade luckorna i det befintliga finansiella landskapet inom och utanför UNFCCC och Parisavtalet, måste inriktas på utvecklingsländer som är särskilt sårbara för klimatförändringarnas negativa effekter och baseras på en bred bas av bidragsgivare och även beakta samordning, samstämmighet och komplementaritet med befintliga finansieringsarrangemang,

37. SER FRAM EMOT att fortsätta överläggningarna om ett nytt kollektivt, kvantifierat mål för klimatfinansiering inom ramen för meningsfulla begränsningsåtgärder och öppenhet i fråga om genomförandet som, med vederbörlig hänsyn till utvecklingsländernas behov och prioriteringar, bidrar som en global insats, från en mängd olika offentliga och privata källor, till Parisavtalets mål, bland annat i samband med att finansiella flöden görs förenliga med en utveckling mot låga växthusgasutsläpp och en klimatresilient utveckling, UPPMANAR enträget till en diskussion om att utvidga basen av bidragsgivare för det nya kollektiva kvantifierade målet, som återspeglar förmågornas dynamiska karaktär, i de kommande tekniska expertdialogerna och i ministerdialogen på hög nivå vid COP28 och UPPMANAR alla parter i Parisavtalet som kan bidra till denna globala insats att göra detta,
38. VÄLKOMNAR Sharm el-Sheikh-dialogen om utbyte av åsikter om och ökad förståelse av tillämpningsområdet för artikel 2.1 c i Parisavtalet och dess komplementaritet med artikel 9, UPPREPAR att genomförandet av åtgärder för att uppnå det mål som anges i artikel 2.1 c inte kommer att ersätta tillhandahållandet av klimatfinansiering till utvecklingsländer och industriländernas därmed sammanhängande åtaganden, UPPMUNTRAR den privata sektorn och andra viktiga aktörer att öka sina insatser och att delta i denna diskussion i syfte att identifiera lösningar för att ta itu med hinder för mobilisering av privat finansiering för klimatåtgärder, SER FRAM EMOT resultaten av de två workshopparna under 2023 och den rapport som ska diskuteras vid CMA5 om överläggningarna vid dessa workshoppar och SER FRAM EMOT en ny särskild punkt på dagordningen vid COP28 för att ange ramarna för och främja diskussionerna om och den gemensamma förståelsen av hur man kan förverkliga målet att göra finansiella flöden förenliga med en väg mot låga växthusgasutsläpp och en klimatresilient utveckling som en avgörande faktor för att mobilisera finansiering i stor skala, samt FRAMHÅLLER i detta sammanhang arbetet inom finansministerkoalitionen för klimatåtgärder,

39. ÄR, även om tonvikten fortsatt måste ligga på inhemsk utsläppsminskning och ökat upptag, MEDVETET OM potentialen i artikel 6 för att underlätta ytterligare ambitioner att överbrygga klyftan och begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 °C och främja den privata sektorns deltagande i och mobilisering av finansiella och icke-finansiella resurser för klimatåtgärder, samtidigt som miljörelaterade och sociala skyddsåtgärder iakttas, de mänskliga rättigheterna respekteras och skydd ges mot därmed sammanhängande klimatrisker, UNDERSTRYKER att den nödvändiga förutsättningen är att säkerställa att användningen av artikel 6 bidrar till Parisavtalets långsiktiga mål, uppmuntrar till höjd ambitionsnivå, skyddar den biologiska mångfalden, skyddar naturliga sankor, stöder omställningsfrämjande investeringar, hållbar utveckling och säkerställer miljöintegritet, samtidigt som mänskliga rättigheter, inbegripet urbefolkningars rättigheter i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter, upprätthålls, BETONAR vikten av att nära anpassa artikel 6-mekanismerna till värdparternas nationellt fastställda bidrag, deras långsiktiga strategier och till Parisavtalets mål om respekt för värdlandets bidrag och bevarande av utrymme för högre ambitionsnivåer genom delning av begränsningsfördelar och undvikande av inlåsning till ohållbara utsläppsnivåer, säkerställande av transparens och additionalitet, åtgärdande av icke-permanens och undvikande av dubbelräkning bland deltagare i artikel 6 samt förbättring av robusta och transparenta mät-, rapporterings- och verifieringsprocesser inom alla sektorer, UNDERSTRYKER vikten av att säkerställa en robust, uttömmande och transparent infrastruktur och rapportering för att möjliggöra spårning av enheter från deras utfärdande till annullering på ett centraliserat sätt, BETONAR vikten av kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna för ett kraftfullt genomförande av marknadsbaserad verksamhet inom ramen för Parisavtalet och VÄLKOMNAR uppmaningen till åtgärder för koldioxidmarknader som är anpassade till Parisavtalet som lanserades vid toppmötet för en ny global finansieringspakt,

40. ÄR FAST BESLUTET att samarbeta med alla parter för att
- fortsätta att främja genomförandet av det stärkta transparensramverket,
  - fortsätta att främja en inkluderande diskussion om UNFCCC:s framtid med fokus på att rationalisera agendorna och förbättra processens effektivitet, och samtidigt säkerställa delaktighet och ge mer utrymme, samt underlätta digitalt deltagande inom ramen för UNFCCC-processen för engagemang för en höjd ambitionsnivå och ett förstärkt genomförande,
  - göra framsteg med det ambitiösa genomförandet av Glasgow-arbetsprogrammet för åtgärder för ökat klimatmedvetande (ACE) och dess handlingsplan,
  - beakta jämställdhetsdimensionen för att utnyttja klimatpolitikens fulla potential och stödja övergripande åtgärder för att uppnå jämställdhet, bland annat genom fortsatt genomförande av det förstärkta Lima-arbetsprogrammet för jämställdhet och dess andra handlingsplan för jämställdhet,
  - göra framsteg i diskussionerna inom ramen för det nya gemensamma Sharm el-Sheikh-arbetsprogrammet om genomförande av klimatåtgärder för jordbruk och livsmedelstrygghet och anta en färdplan som beskriver dess arbete fram till COP31 (2026),
41. FRAMHÅLLER vikten av åtgärder som vidtas av aktörer som inte är parter, även inom ramen för UNFCCC-processen, UPPMUNTRAR att deras fortsatta insatser riktas mot ett effektivt genomförande av Parisavtalet och genomförande av resultaten av den globala översynen, bland annat genom agendan för globala klimatåtgärder och EFTERLYSER sådana insatser för att uppnå Parisavtalets mål, bland annat genom transparenta och robusta åtaganden om nettonollutsläpp, som möjliggör ansvarsskyldighet, med stöd av trovärdiga handlingsplaner, i linje med rekommendationerna från FN:s generalsekreterares expertgrupp för icke-statliga enheters åtaganden om nettonollutsläpp,

42. ÄR MEDVETET OM civilsamhällets starka krav, särskilt från de unga, på mer ambitiösa och snabbare klimatåtgärder som beaktar rättvisa mellan generationerna, samt OM behovet av att införa en socialt fördelaktig ekologisk omställning som tar hänsyn till medborgarnas behov, och INSER i detta sammanhang vikten av allmänhetens deltagande och aktiva engagemang samt av tillgången till information när det gäller planering och genomförande av klimatåtgärder,
43. ERKÄNNER de lokala och regionala myndigheternas ledarskap när det gäller att påskynda och bredda klimatåtgärderna och samtidigt på ett effektivt sätt engagera medborgarna i den omställningsfrämjande processen mot hållbara livsstilar och konsumtions- och produktionsmönster och FRAMHÅLLER behovet av ökat deltagande av lokala och regionala myndigheter i processen för att genomföra nationellt fastställda bidrag, nationella anpassningsplaner och långsiktiga strategier,
44. FRAMHÅLLER vikten av flerpartsinitiativ och utfästelser från länder och privata enheter för att påskynda genomförandet av klimatåtgärder inom alla sektorer,

ANDRA INTERNATIONELLA ORGANISATIONER OCH PROCESSER

45. UNDERSTRYKER att klimatförändringskrisen och krisen avseende förlusten av biologisk mångfald, liksom ökenspridningen, föroreningarna och försämringen av tillståndet för mark, vatten och hav hänger nära samman och förstärker varandra, och BETONAR att dessa problem endast kan behandlas framgångsrikt med ett enhetligt tillvägagångssätt som omfattar ömsesidigt fördelaktiga strategier med starka sociala och miljömässiga skyddsåtgärder, inbegripet naturbaserade lösningar som definierats vid det femte mötet i FN:s miljöförsamling (UNEP/EA.5/Res.5), UPPMANAR parterna att inkludera naturbaserade lösningar i sina nationellt fastställda bidrag, långsiktiga strategier och nationella handlingsplaner, EFTERLYSER ett närmare samarbete och en förstärkning av synergier mellan Riokonventionerna och andra multilaterala miljöavtal samt andra relevanta FN-initiativ och internationella processer och FRAMHÅLLER behovet av att ta itu med den kopplingen mellan vatten och klimat på ett kraftfullt och helhetsinriktat sätt,

46. STÅR FAST VID SITT ÅTAGANDE att stärka synergier mellan UNFCCC och FN:s konvention om biologisk mångfald, inklusive anpassningen till och stödet till genomförandet av den globala Kunming–Montreal-ramen för biologisk mångfald som antogs vid COP15.2 i december 2022 i Montreal, särskilt dess mål 8, och FN:s årtionde för återställande av ekosystem, och att vidareutveckla åtgärder för att ömsesidigt förstärka sidovinsterna för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och hejda och vända förlusten av biologisk mångfald, VÄLKOMNAR samarbetet mellan IPCC och den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES) under den sjunde bedömningsperioden, vilket efterlystes vid IPBES-10 och ERINRAR OM Glasgowdeklarationen om skogar och markanvändning i syfte att hejda och vända skogsförlusten och markförstörelsen senast 2030,
47. STÅR ÄVEN FAST VID SITT ÅTAGANDE att stärka synergier mellan UNFCCC och FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning, genom sådana initiativ som Internationella alliansen för motståndskraft mot torka (IDRA), FN:s skogsforum, Sendai-ramverket för katastrofriskreducering, Addis Abeba-handlingsplanen och resultaten av Agenda 2030 för hållbar utveckling samt målen för hållbar utveckling, VÄLKOMNAR FN:s generalförsamlings ordförandes slutsatser från FN:s vattenkonferens 2023 och UPPMANAR till ett snabbt genomförande av dessa, och erkänner den centrala roll som vatten spelar inom agendan för hållbar utveckling, med betoning på att vatten är en viktig möjlighet att begränsa och anpassa sig till klimatförändringarna, VÄLKOMNAR OCKSÅ FN:s generalförsamlings resolution som följer upp FN:s vattenkonferens 2023 och som utnyttjar den politiska dynamik som skapats av konferensen och erbjuder en väg framåt vad gäller utformningen av framtidens vattenåtgärder i FN och ERINRAR i detta sammanhang om rådets slutsatser om vattendimensionen i EU:s yttre åtgärder och Europeiska rådets slutsatser, där man erkänner behovet av förstärkta EU-åtgärder och globala åtgärder på vattenområdet och understryker vikten av ett strategiskt tillvägagångssätt till tryggad vattenförsörjning,

48. STÅR FAST VID SITT ÅTAGANDE att lyfta fram den grundläggande roll som en hållbar havs- och vattenförvaltning samt friska vattensystem spelar för den övergripande klimatreiliensen, och vikten av att arbeta i linje med FN:s årtionde för havsforskning till stöd för hållbar utveckling 2021–2030 samt FN:s årtionde för vattenåtgärder 2018–2028, VÄLKOMNAR därför antagandet av avtalet inom ramen för Förenta nationernas havsrättskonvention om bevarande och hållbar användning av marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion och EFTERLYSER en snabb ratificering och ett snabbt ikraftträdande av avtalet samt brådskande åtgärder till skydd för hav och vatten, särskilt som stöd för förhandlingarna om att utveckla ett internationellt rättsligt bindande instrument om plastföroreningar, inbegripet i den marina miljön, och BETONAR samtidigt behovet av konkreta resultat när det gäller målen för hållbar utveckling vad avser klimat, hav och vatten,
49. PÅMINNER OM att man i bidraget från IPCC:s arbetsgrupp III till AR6-rapporten pekar ut internationell luftfart och sjöfart som sektorer där fler åtgärder behövs för att minska utsläppen, VÄLKOMNAR de framsteg som Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) gjort i sin reviderade växthusgasstrategi, som inbegriper en förstärkt gemensam ambition att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser från internationell sjöfart i närheten av 2050 med vägledande kontrollpunkter för 2030 och 2040 och som säkerställer en användning av alternativa bränslen med nollutsläpp och nära nollutsläpp av växthusgaser senast 2030, UPPMANAR IMO att fortsätta sitt arbete med att senast 2025 utveckla och anta åtgärder på medellång sikt som bör omfatta en standard som reglerar en gradvis minskning av växthusgasintensiteten i marina bränslen och en prissättningsmekanism för utsläpp av växthusgaser inom sjöfarten och UPPMANAR Icaos medlemsstater att senast vid Icaos församling 2025 enas om att avsevärt höja Corsias ambitionsnivå i linje med uppnåendet av dess långsiktiga mål och uppnåendet av Parisavtalets mål,

50. ERKÄNNER havens avgörande roll, deras funktion som ”blå kolsänkor” och det akuta behovet av att skydda, bevara och återställa landbaserade ekosystem, inbegripet skogar samt inlands- och kustvattnens ekosystem, när det gäller att mildra, anpassa sig till och bygga upp motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter och VÄLKOMNAR den årliga dialogen om havet och klimatförändringarna inom ramen för UNFCCC.
-